

»KREPITEV DRUŽINE« - preventivni družinski program letos že osmo leto

v izvedbi društva Ars Vitae na Ptuju

Sodobne družine se soočajo z vedno več izzivi

Družina je osnovna družbena celica, kjer se vse začne in vse konča. V družini dobimo tiste temeljne gradnike naših odnosov, ki jih kasneje v življenju uporabljamo in težko spreminjamo. Zato je tako zelo pomembno, kakšen bo »start« za naše otroke in kakšna bo popotnica, ki jim jo bomo dali.

Družine se v sodobnem času soočajo z vedno več izzivi, še zlasti, kako uskladiti in prilagoditi družinsko življenje in delovne obveznosti, kako zagotoviti finančna sredstva za različne in vedno večje potrebe svojih družinskih članov, kako zraven številnih obveznosti najti čas za druženje in preživljanje skupnih trenutkov z drugimi družinskimi člani ter kako družinske člane odtegniti od telefonov in drugih naprav, ki nas vse bolj vežejo in vlečejo vase. Vedno bolj se kaže tudi vse večji razkorak med nastajajočim individualizmom na eni strani in vse manjšim pomenom skupnosti kot take, kar se izraža na nivoju družine kot osnovne družbene celice.

Pasti sodobne vzgoje

Starši se danes soočajo s poplavo različnih vzgojnih nasvetov, ki jih ponujajo priročniki, po drugi strani pa z vzgojno nemočjo, ki je posledica napačnih prijemov. Če so se nekoč vzgojne veščine v glavnem prenašale iz generacije v generacijo preko izkušenj in ustno, smo danes obkroženi s poplavo informacij o tem, kako biti »dober« starš, ki jih ponujajo razni mediji, in so nam dejansko dostopne vsak trenutek na spletu, ali pa jih lahko dobimo na predavanjih različnih ponudnikov. Informacij in možnosti izobraževanja je vedno več, dejanska situacija »na terenu« pa vedno slabša, saj starši vse težje obvladujejo svoje otroke in so pod vse večjim pritiskom, v šoli je vedno več problematičnih otrok. Glavni krivec za takšno stanje je po mnenju različnih strokovnjakov, ki se ukvarjajo z vzgojo, permisivna vzgoja in prezgodnja in prevelika uporaba digitalne tehnologije. Starševstvo danes je paradoks - po eni strani so starši preobremenjeni z delom in samim seboj, po drugi strani pa hkrati preveč osredotočeni na otroke in tako imamo danes opravka z najbolj »otrokocentričnimi« družinami in najbolj popustljivimi starši v moderni zgodovini.

Z namenom preprečevanja težav, ki izhajajo iz izzivov, s katerimi se družine danes srečujejo, v društvu Ars Vitae na Ptuju že od leta 2018 v okviru programa Mostovi izvajamo preventivni družinski program »Krepitev družine«.

Program »Krepitev družine« je namenjen celi družini

Program so razvili ameriški raziskovalci in je zasnovan tako, da se lahko s prilagoditvami prenese v različna socialna okolja. Namen programa je izboljšanje družinskih odnosov, izboljšanje starševskih veščin ter povečanje socialnih in drugih življenjskih veščin pri otrocih in mladostnikih. Je eden najbolj temeljitih preventivnih programov, ki deluje na področju obravnave družin, saj vključuje celo družino. Vemo namreč, da družinska dinamika vpliva na vse njene člane. Boljša kot je, boljše bo medsebojno razumevanje in sodelovanje družine. »Simptomi« nezdrave dinamike v odnosih se največkrat pokažejo na najšibkejšem členu v družini, to je na otrocih. Da bi to preprečili in da bi dobili zdrave in funkcionalne

»potomce«, ki bodo odporni na morebitne slabe vplive iz okolja in se bodo znali soočati s frustracijami in izzivi sodobnega časa, je treba krepiti družino kot celoto. Cilj programa je, da staršem predstavimo, kako pomembno je slišati otroke in jim obenem postaviti zdrave meje in pravila.

Dosedanje izkušnje s programom

Program v društvu Ars Vitae izvajamo enkrat letno, po navadi pričnemo v začetku aprila in traja do konca junija. Letos smo začeli že z osmo izvedbo. Program je namenjen družinam, ki v prvi vrsti želijo izboljšati ter nadgraditi družinske odnose, izboljšati vzgojne kompetence ter komunikacijo. Vključena je istočasno cela družina, starši z namenom izboljšanja veščin starševstva ter vzgojnih prijemov, otroci pa zaradi povečanja in izboljšanja socialnih in drugih življenjskih veščin. Zavedati se moramo, da napačne pristope staršev k vzgoji otrok vedno plačajo otroci z nevzgojenostjo, čustveno nestabilnostjo, duševnimi motnjami in različnimi odvisnostmi.

Srečanja potekajo v prostorih Dnevnega centra za otroke in mladostnike na Slovenskem trgu 12 na Ptuj, kjer so prostorski pogoji za izvedbo programa zelo dobri, saj s kuhinjo in dnevno sobo omogočajo domačnost družinskega okolja. Družine, ki se v program vključijo, prihajajo enkrat tedensko v popoldanskem času, torej izven delovnega in šolskega časa. Dosedanja praksa je pokazala, da je najbolj optimalno za samo izvedbo, rezultate in zadovoljstvo udeleženih, če program obiskuje od štiri do šest družin, največje možno število družin, ki lahko sočasno obiskujejo program, pa je osem. Srečanja, ki trajajo dve uri, se pričnejo s skupnim manjšim prigrizkom, da se ustvari prijetno vzdušje v skupini in da se prebije led. Potem sledi predstavitev programa in uvod v prvo srečanje. Nadaljujemo v dveh manjših skupinah, ki se tudi prostorsko ločita, starši posebej in otroci posebej, na koncu se spet dobimo vsi skupaj in zaključimo srečanje s kakšno skupno aktivnostjo. Na vsakem od 12 srečanj predelamo določeno temo, npr: komunikacija v družini, postavljanje meja otrokom, nagrajevanje, kaznovanje, reševanje vedenjskih težav... Teoretska znanja, ki jih starši dobijo na vsakem srečanju, prenesejo potem doma v vsakdanje življenje in na naslednjem srečanju poročajo o opažanjih in spremembah pri funkcioniranju otrok in tudi drugih družinskih članov.

Mnenja staršev o programu

Starši, ki so obiskovali program, so izrazili zadovoljstvo in v glavnem poročali o pozitivnih spremembah pri obnašanju otrok, upoštevanju pravil in meja, boljši komunikaciji, več je bilo stika in kvalitetno preživetega časa med družinskimi člani. Starši so začeli vključevati naučene tehnike v vzgojo otrok in uporabljati pridobljeno znanje. Razlogi, ki so jih starši navajali kot najpomembnejše, da so se vključili v program, so bili, želja po novem znanju, širitev socialne mreže, spoznavanje lastne in drugih družin, pomoč pri vzgoji in boljši odnosi v družini. Kot je izrazil eden izmed staršev, je pomemben tudi občutek, da nisi sam, da se tudi druge družine soočajo s težavami in da so jih s pomočjo usmeritev in pomoči, ki so je bili deležni v programu, zmogli rešiti.

Irena Rojko,

vodja preventivnega dela programa Mostovi, Ars Vitae